

2020
**MUSIK I
ÄPPELRIKET**
Kammarmusik i Kivik

DEN FRANSKA FLÖJTEN

Fynd i den franska kammarmusikens gömmor

Inspelad 4 juli i Södra Mellby kyrka
Kan ses från 10 juli på www.musikisydchannel.se

Musik i Äppelriket 2020 arrangeras av Musik i Syd, Sällskapet Pro Musica, Kiviks församling, Stiftelsen Skånska Landskap, Länsstyrelsen Skåne, Stenshuvud Nationalpark och Kiviks Musteri.

Tack till Sparbanksstiftelsen Färs & Frosta samt Simrishamns kommun.

www.musikiappelryket.se

MUSIK I SYD
SKÅNE • KRONOBERG

Svenska kyrkan
KIVIKS FÖRSAMLING

PROGRAM

Darius Milhaud (1892–1974)

Flöjtsonatin op 76
I Tendre
II Souple
III Clair

André Jolivet (1905 – 1974)

ur Cinq incantations
III Pour que la moisson soit riche qui naîtra des illons que le laboureur trace
IV Pour une communion sereine de l'être avec le monde
V Aux funérailles du chef – pour obtenir la protection de son âme.

Gabriel Fauré (1845–1924)

Barcarolle nr 3 Gess-dur op 42

Francis Poulenc (1899–1963)

Flöjtsonat
I Allegro malinconico
II Cantilena
III Presto giocoso

Anna Norberg, flöjt
Bengt Forsberg, piano

OM PROGRAMMET

En av 1900-talets mest produktiva tonsättare, **Darius Milhaud**, började med violinstudier vid Pariskonservatoriet men övergick småningom till komposition. Han blev med tiden en av medlemmarna i tonsättargruppen Les Six. Under andra världskriget var Milhaud verksam i USA och därefter undervisade han växelvis vid Pariskonservatoriet och vid Mills College (Kalifornien). Milhaud var en modernist som villigt lät sig påverkas, inte minst av sina egna judiska och franska arv. Några ungdomsår i Brasilien och resor på 1920-talet till jazzklubbarna i London och New York har också satt avtryck, även i denna tämligen sällan spelade sonatin från 1922!

”Min konst vill jag använda till att återupprätta musikens ursprungliga känslor, som de magiska och besvärjande traditioner som finns i samhällets religiösa sfärer”. Orden är av Milhauds generations-kamrat André Jolivet och är väl direkt applicerbara på hans *Fem besvärjelser för soloflöjt* (1936). Deras rubriker minner om en förhistorisk tid då människan stod i direkt kontakt med, och var beroende av naturkrafterna. De tre som Anna spelar idag bär titlar som kan översättas till *För att fröna som säningsmannen sår i jordfårorna ska ge rik skörd*, *För en fridfull gemenskap mellan varat och världsalldet* samt *Till begravningen av hövdingen – för att bevara hans själ*.

Gabriel Fauré sattes i musikskola redan som 8-åring och blev några år senare piano- och kompositionselev till (och livslång vän med) den store Camille Saint-Saëns. Fauré fick anställning som organist i bl a Madeleine-kyrkan, (och lär ha mött Charles Widor i en improvisations-”duell”, sittande vid varsin orgel) och blev småningom lärare och direktor vid Pariskonservatoriet, vilket är ganska häftigt för en som själv aldrig studerat där! Han fortsatte undervisa långt in på ålderns höst, bland annat ungdomarna i Les Six.

Att Fauré själv var pianist märks i hans pianomusik, den är pianistisk, tillkommen vid klaviaturen och inte vid skrivbordet. Av hans 13 *Barcaroller*, komponerade mellan ca 1880 och 1921, spelar Bengt den tredje, i Gess-dur, från sommaren 1885. Ordet barcaroll syftar på venetiansk gondoljärsång, stillsam, gungande 6/8-, 9/8- eller 12/8-takt, som vi möter hos bl. a. Offenbach, Chopin och Mendelssohn. I Faurés fall är det dock knappast fråga om någon genomidyllisk musik att, som Bengt själv säger, ”småleende låta sig invaggas i, den är omväxlande, komplex, oroande och dramatisk”.

Avslutningsvis en av flöjtvärldens älsklingssonater, den av **Francis Poulenc**. Francis Poulenc var i princip autodidakt som kompositör. Han tillhörde liksom Milhaud Les Six och i början av sin karriär ansågs hans kompositioner tämligen ytliga i sin stil men bl a efter en personlig förlust 1935 kom hans musik att präglas av ett nytt djup.

Sommaren 1956 fick Poulenc en beställning på en flöjtsonat och tog då fram skisser han hade liggande sedan förut. Första satsen är ett rörligt och sensibelt *Allegro malinconico*, mellansatsen en ljuvlig, sångbar *Cantilena* som kan förefalla enkel men i sanning är raffinerad, och sonaten kröns men ett livligt, fräckt och glatt *Presto giocoso* med en kort stund av eftertänksamhet innan det avslutas med ett lyckligt utropstecken.

© Programtexter Musik i Syd / Gerd Román Hall